

Усе стабільно – та чи надовго?

Здійснене Хав'єром Мілеєм відродження аргентинської економіки тривало недовго. Поки що ситуацію рятує уряд США.

Одним із головних завдань економічної політики президента Аргентини Хав'єра Мілея було стримання курсу аргентинського песо до долара США, що вартувало величезних зусиль. Але після невдалих виборів у провінціях і ефективного парламентського спротиву політиці Мілея довіра до здатності уряду стримувати курс пішла на спад, як і відносна стабільність песо. Як часто буває в кризові часи, аргентинці вирішили шукати порятунку в доларах США. Валютні спекулянти підтримали їх, що спричинило збільшення попиту на американську валюту. Для того щоб утримати курс у межах офіційного валютного діапазону, Центральний банк був змушений випустити на ринок валютні резерви. Лише за три дні зі своїх резервів банк продав \$1,1 млрд. Ця ситуація занепокоїла кредиторів, адже без валютних резервів неможливо обслуговувати борги. Надбавка за ризик за аргентинськими державними облігаціями за місяць зросла вдвічі до 1456 пунктів.

Твіт Скотта Бессента, міністра фінансів США, опублікований після бурхливих дипломатичних переговорів, перервав цю спіраль. «У межах своїх повноважень Міністерство фінансів США готове зробити все необхідне для підтримки Аргентини», – написав Бессент. Песо стабілізувався, ринки заспокоїлися. У повідомленні зазначається, що постачання доларів США забезпечене. Політично все очевидно: ідеологічний союз між президентом Трампом і його лібертаріанським союзником Мілеєм перетворюється на економічну артерію Аргентини. Офіційно небагато відомо про характер, обсяг та умови угоди, проте аргентинська опозиція підозрює, що їхню країну продають США. До того ж поки не зрозуміло, чи достатньою є підтримка США для стабілізації песо і захисту Мілея до проміжних виборів, що відбудуться 26 жовтня.

*Танці на краю прірви
викривають*

Танці на краю прірви викривають
недосконалість економічної політики Мілея,
хоча нещодавно ліберальні міжнародні

*недосконалість
економічної політики
Мілея*

коментатори хвалили самопроголошених анархо-капіталістів: скорочення витрат, скасування регулювання, стримування інфляції, підтримка стабільності валюти. З самого початку валютний режим не був стійким. Він залежить від постійного надходження доларів США: від експорту, повернутих заощаджень і кредитів МВФ. Проблема в тому, що долари не надходять у продуктивні сектори. Натомість центральний банк, щоб стабілізувати курс, викидає їх на ринок, а потім вони швидко покидають країну. У серпні лише приватні особи сформували зовнішні активи на суму \$3,2 млрд. Цей процес немов снігова куля: безперервне надходження доларів з-за кордону підтримує штучну рівновагу, однак Аргентина постійно нарощує новий державний борг.

Для підйому необхідна більш комплексна й довгострокова економічна концепція, але вона відсутня. Уряд не впроваджує стимули для збільшення інвестицій, виробництва або споживання. Якраз навпаки: за допомогою знаменитої бензопили уряд Мілея скорочує насамперед державні видатки на соціальні виплати, розвиток інфраструктури, охорону здоров'я та освіти. Високі процентні ставки та обмежувальні мінімальні резерви стримують внутрішнє кредитування. Продуктивні інвестиції відсутні, а сектори з найвищим рівнем зайнятості скорочуються. Незрозумілим залишається, де генеруватимуться необхідні резерви для обслуговування боргу.

Поступово втрачаючи авторитет в економічній політиці, Мілей також відчуває політичний тиск. Дедалі більше сенаторів, губернаторів і депутатів ставлять під сумнів курс його уряду. 17 вересня під оплески тисяч демонстрантів на вулицях Буенос-Айреса парламент двома третинами голосів скасував вето президента на два символічні закони про фінансування державних університетів і дитячої клініки.

*Люди прагнуть нарешті
побачити результати
жорстких економічних
заходів*

Підтримка населення також зменшується. Люди прагнуть нарешті побачити результати жорстких економічних заходів. На регіональних виборах у провінції Буенос-Айрес на початку вересня партія Мілея

«Свобода наступає» (La Libertad Avanza) показала несподівано слабкі результати, набравши всього 34 проценти голосів. Сам Мілей заздалегідь оголосив ці вибори вирішальними для урядової політики, бо в провінції проживає більше третини всіх аргентинських виборців.

Руйнується не тільки віра в економічну політику Мілея, але також його авторитет з огляду на другу центральну передвиборчу обіцянку покінчити з корупцією та збагаченням політичної еліти, яку він сам назвав «кастою». Саме перед місцевими виборами стало відомо про публічні звинувачення в корупції проти найближчої соратниці Хав'єра Каріни Мілей, яка є його сестрою та очільницею президентської канцелярії. Наприкінці вересня Хосе Луїс Есперт, голова бюджетного комітету й тодішній головний кандидат від партії «Свобода наступає» в Буенос-Айресі, опинився в скрутному становищі, адже громадськість дізналася про платежі, які на його рахунок здійснював засуджений наркоторговець. Попри наявність беззаперечних доказів, Мілей заперечує обидва випадки, називаючи їх наклепами опозиції, тим самим втрачаючи імідж жорсткого реформатора.

Саме тому Аргентина з нетерпінням чекає на проміжні вибори наприкінці жовтня, під час яких буде обрано половину членів Палати депутатів і третину членів Сенату. Через те, що мандати, які буде переобрано, були здобуті ще до створення партії «Свобода наступає», уряд на цих виборах нічим не ризикує. З політичної точки зору Мілей потребує знаку згоди й більше голосів в обох палатах, аби мати можливість і надалі реалізовувати свою програму. Мілей керує країною, не маючи власної більшості. Його партія має лише 38 із 257 місць у Палаті депутатів та сім із 72 місць у Сенаті. Досі, завдяки парламентській підтримці інших партій та президентським указам і вето, він міг керувати навіть без офіційної коаліції.

Політично Мілей опинився в безвихідному становищі, а його політико-економічна модель – це гра з високим рівнем ризику, за яку, зрештою, значним державним боргом платитиме аргентинський народ. Уже через кілька тижнів після втручання США спекулятивний тиск на Аргентину знову зростає. Про стабільність тут і не йдеться.

Переклад з німецької Ірини Савюк

Ута Дірксен

Ута Дірксен (Uta Dirksen) керує офісом Фонду ім. Фрідріха Еберта (FES) в Аргентині. Раніше вона працювала представницею в Південній Африці та Беніні, а також як очільниця регіонального профспілкового проєкту в Уругваї.

Марія Хулія Еліософф

Марія Хулія Еліософф (María Julia Eliaoff) — координаторка проєктів з економічних питань та міжнародних відносин в офісі Фонду ім. Фрідріха Еберта (FES) в Аргентині, доцентка гендерних студій та економіки.

